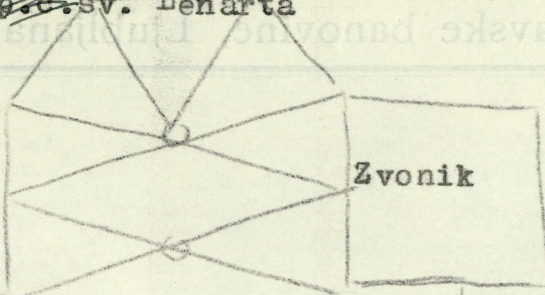

SV. LENART NAD CEZLAKOM - f.c.

~~SV. LENART NAD CEZLAKOM~~
KEBELJ - p.c.sv. Lenarta

kvadrat
6x6 kor.

Zvonik

skromen razven strop, belo
pobarvan.

1.

2 gladka okrogla sklepniška rebra na geom
konzolah, enostavno posneti robovi, tako
da ostane razmeroma ozek hrbet.

Pod beležem ostanki slikarije, ver=
jetno prvo na belež izvršene sta=
rejše slikarije.

Vel.oltar zlatega tipa iz sr. 17.stol.

Juž.str. oltar pozno 17.stol. Lesen an=
tependij z vzorcem raztresenih cvetličnih
vej.Sv. abjan in Boštjan.

Sev. str. oltar, 1.pol.17.szol. Antependij
soroden juž.Spredaj pa kasnejša tridelna figu
ralna kompozicija iz okr.1800.

V atiki slika: frontalen križ v ospredju, po=
krajina z gorami, na križu bradat mož v do=
petni rdeči tuniki, frontalno pripet na križ
s trokotno krono na glavi. Na vrhu križa
bel napis I.N.R.I. Noge ima gole.

Okvir slike na straneh prekrije oval.

Velikost ca 40 cm.

Ob sev.steni je še en str. oltar iz k.18.st.
zač.19.1874 prenovljen.Na vrhu dober kip sto=
ječe M.b. pozlačen, lila suknja in plava pod
šivka, višina okr.50 cm.Marija stoji na lu=

ni s šloveškim obrazom. Na desni strani drži dete z desno roko za hrbet, z le=
vo pri nogah. Dete drži z levo oblo. Oba imata pozlačene krone, Marijina se zdi
da je pristna, Jezusova mogoče dodana. Vas 2.pol.15.stol. razmeroma kvalitetno.
Polihromacija pa je nova.Gotska okna imajo zgoraj obliko

Stela, cx1, 8.6.1952, št. 88-50

ST. LEONHARD

Podružnica, posvečena opatu Lenartu.

Pravilno orientirana cerkev stoji na južnem pohorskem grebenu v n.v. 750

Viri in literatura : A. Stegenšek: Konjiška dekanija, Maribor, 1909.

Karakteristika: Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja ki je v zahodni polovici za ca 30 cm nižja, nekoliko ožji in višji $5/8$ zaključeni prezbiterij, teremu je na jugu prizidan prizmatičen zvonik. Gradnja je kamenita, ometana. Ladjina streha je slemenasta, škriljeva ter tvori v vzhodni polovici južnih ladjine stene globoko kap-; zvonikova je vlomljeno piramidasta, škriljev. Cerkev je manjši primer gorske podružnice s tipično pohorsko postavljenim zvonikom.

Zunanjščina: je preprosta. Medtem ko je sama cerkev brez zidcev, ima zvonik pristrešen talni in raven, konkavno-paličast venčni zidec. Severna in fasadna pp ladjina stena sta brez oken in vrat. Južna ladjina stena ima v vzhodni polovici nekoč glavni, ostroločen portal, posnet na ajdovo zrno ter zašiljeno okno s tripsnim krogovičjem in poševnim ostenjem.

Prezbiterij ima v severni steni kasnejše pp okno, v južni poševnici in za ljučnici pa zašiljeni okni s trilistnim zaključkom. Zvonik ima v zakrižstiski etaži v zahodni steni vhod, do katerega se po štirih kamnitih stopnicah ter dve pp lini, v zvonovi etaži pa dvojne ppk zvonove line.

Notranjščina: Tlak je cementen. Lesena pevska empore počiva na enakem stolu. Ladjine stene so nezazčlenjene, sivo pobarvani tabulast je iz 1930. Slab volok je ozek, zašiljen ter ima v loku posneti rob. Vrata v zvonico - zaključena so zašiljena, portal posnet na ajdovo zrno, vratnice s ključavnico in okovi pa so še originalne. Prezbiterijev obok je križno rebrost s $5/8$ zaključkom. Rebra obojestransko prirezanega profila počivajo v sredini stene na konsolah piramidaste oblike in raznih profilov. Rebra stanaža spajajo okrogla sklepnika, poslikana s štirilistom in ribjim mehurjem. V prezbiterijem zaključku preseva skozi belež figurarno - dekorativna slikarija

ki stilno kašena 17. stoletje. V višini konsol je pas, sestavljen iz navpičnic, spodaj pa so uokvirjena polja, zgoraj razni ~~razni~~ prizori: na severni poševnici obris žene z otrokom in stebriščne arhitekture, na južni poševnici na vsaki strani okna stebra in figura. Poslikana so tudi okenska ostena ter strop, kjer je viden obris ~~puta~~ puta.

Zakristija ima pod in križni obok ter piscino s šilastim lokom. Oprava: glavni oltar je lep primer zlatega oltarja, le menza je novejša. Ima predello, nastavek s parom stebrov in ravno gredo ter atiko, ki je rep lika nastavka. Lepa so ušesa s smokvami in grozdjem. V atiki je Stefan, v nastavku pa Lenart k skali prikovanim jetnikom. Oltar je iz ca 1670-1680. Levi oltar je enakega koncepta, le da ima na stebrih angelski glavici, sicer pa še deloma motive okovja. Menzo pokriva lesen antependij s podobo Lenarta in dveh svetnikov v noši iz 18. stoletja. (začetka). V nastavku je slika na les Fabjana in Sebastijana. Drevo in angel, ki prinaša Boštjanu palmov vejico in mučeniški venec spominja na Tizianovo "Umoritev Petra mučenika". V atiki je slika na les sv. Wilgefortis ali Kammernis, bradate

devica v rdeči obleki z rokavi in krono, pribite na križ. V ozadju na lev je mesto, na desni gozdnata pokrajina. Nebo pokrivajo težki oblaki, iz katerih lije dež, ki ga veter zanaša na desno. Wilgefottina legenda je nastala iz krivega tolmačenja oblečenega Krista v Lucci v Toscani. Pri nas je znanih samo par primerov te legende, zato je slika velike ikonografske vrednosti. Ves oltar je iz srede 17. stoletja.

Desni oltar sv. Luke še kaže tendenco po prostorni razgibanosti. Ima predello s podstavkom, dva para stebrov, ravno golčasto gredo s segmentnima kriloma, atiko, ki je replika nastavka ter jo zaključuje golčasto ogredje s segmentnima kriloma, ki prehajata v usločeni gredo. Kipa Luke in Klementa sta istočasna. Oltar je iz cca 1700. Njegov tabernakelj je lep primer kmečkega izdelka iz cca 1800, leseni antependij z naslikanimi cvetličnimi in trakastimi ornamentmi pa časa ca 1700.

Oltar ob severni steni je del kebeljanskega glavnega oltarja, ki je bil sem prinešen leta 1922. Ima zidano, z draperijo poslikano menzo, velik

klasicističen tabernakelj, ob strani stebra in na posebnih podstavkih kipa Antona Padovanca in Ignacija, zgoraj pa v oblaci Marijo z otrokom, stoječo na luni s človeškim obrazom. Oltar je iz konca 18. stoletja. Marijin kip pa je poznogetski iz prve polovice 16. stoletja. Pravokotna zidana prižnica ob severni ladjini steni je po slikarji sode iz druge polovice 18. stoletja, brez posebnosti.

Križev pot po papir, je ekspresivno delo, ljudsko, iz začetka 19. stoletja. Orgeljska omara je preprosta. Poleg nje ostanek nekega oltarja, ki kaže na 17. stoletje, medtem ko je slika sv. Neže novejša.

Zakristijska omara je iz 17. stoletja in to njegove 1. polovice.

Oprema: Klasicističen kovinski lesteneč je iz prve polovice 19. stoletja. V zakristiji se nahaja lesen procesijski križ, prepleten z akantom iz 17. stoletja.

Kelih ima šestlistno nogo, okrašeno z vgraviranim poznogotskim akantom, dvojni nodus okrašen z renesančno rozeto, piščalasto okrašen košek ter zavijeno kupo. Kelih je iz druge polovice 16. stoletja.

Zvonik: Eden zvonov je železen KID-ov iz leta 1923, drugi je bronasti in ima zgoraj napis: Peter ZWELFER IN GRAZ HAT MICH GOSSEN ANNO 1669. Krasnija ga reliefi Golgote in Andreja ter baročni ornamenti, fruktoni in palmote. Podstrešje: je b-p.

Resume: Najstarejši del cerkve je vzhodna plošica ladje in prezbiterij, ki sta iz konca 14. ali začetka 15. stoletja. Okoli 1.1630 (od takrat je bil prajšnji tabulat) so ladjo podaljšali proti zahodu in glavni portal predstavili v južno steno. Takrat so verjetno postavili tudi zvonik ter poslikali prezbiterij vsaj v njegovem zaključku. Oprava je v glavnem iz druge polovice 17. stoletja. Takrat so verjetno nabavili tudi zvon.

Okolica:

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Registerske opombe: Doslej je cerkev bila vzdrževana iz imetnikovih sredstev.

Ostalo: Kapele v okolici so b.p., kar velja tudi za one na Božjem.

SV. LENART nad Čezlakom(nad Čedramom) -p.c.

2.

Opombe: leta 1545 se omenja pri sv. Lenartu bratovščina.

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1959.

61

Koritno nad Oplotnico - p.c.sv. Lenarta

Raven kasetiran belo pobarvan strop.

2 gotska portala v juž.steni ladje.

V prezbiteriju dva zgodnjegotska okna s samo trilistnim vrhom. Eno tako okno v juž.steni ladje. V zakristijo iz prezbiterija vodi enak gotski portal s porezanim robom kot sta zunanja dva.

Tristrani zaključek verjetno zaradi terena na sev. strani spačen. Močno obojestransko posneta rebra na prišiljenih konzolah. Dve ozki poli ~~sko~~ dolgi prezbiterij križnat obok, 2 okrogla gladka sklepnika. Verj. še 14.stol. Na stenah pod beležem slikarija. Posebno na sev.vzh. zaključni steni nedvomno gotsko. Sicer pa izgleda da je bilo vse zač. 19.stol. kmečko poslikano tako kot zidana piržnica.

Vidi se obris obstoječe bogatejše drapirane figure z detetom na rokah.

Mogoče tudi, da je sedeča iz prizora Treh kraljev.

Stranska oltarja imata patronirane s cvetličnimi vejicami, tulpe itd, poslikani antependiji: Streumuster.

Na sev.oltarju je spredaj tridelen figuralen motiv- sv. Lenart, (18/19.stol.) in dva jetnika.

Trije oltarji (vel.in dva str. ob slavoloku) iz 2.pol.17.stol. in mogoče manjša iz zač.18.stol.

V ladji še en oltar s klasicističnim tabernakeljem, napis: 1874 ponovljeno. Na vrhu je kipec stoječe M.B. na polmsecu z obrazom. Frontalna s krono na glavi, na desni roki ima sedečega otroka s krono, desna roka mu visi

navzdol, z levo drži pozlačeno oblo. Marija je odeta v širok zunaj pozlačen plašč s temnoplavo podšivko, ki na desni pada do tal z rahlo ločno zajeto obrisno gubo, ~~pláš~~ plašč je potegnjen od leve k desni roki pod Detetom in pod desno Marijino roko pada navzdol volutasto razvijajoče robove. levo Marijino koleno je privzâignjeno, kar povzorča pod trebuhom sistem V-jastih gub. Podstavek je okrogel 2.pol.15.stol. pred razvitim poznogotskim barokom, a po težkih gubah gotskega realizma.

V sev. str.oltarju sv.Kümernis.V glavni niši slika sv.Boštjana in bradatega ovitega papeža iste roke, 2.pol. 17.stol. kot Kümernis. Obe sliki na desko. V južnem oltarju sta močno razburkana nagubana lesena kipa k.17.stol. prav dobre kvalitete.

Tabernakelj iz okr.1800 z lesenim križanim in na vratcih naslikano križanje. Zanimiv zelo dekorativen križev pot zač.19.stol. preprosto obrtniško delo s slovenskimi napisi v bohoričici.

Stele, XXIA, 1963, 34/35

Na juž. zunanjščini na zap. strani ladje čisto izpran sv. Krištof. Jezus in on imata vtisnjene nimbe. Tudi pas je obdelan z vtiski v zid.

Na sev. steni znotraj slika sv. 3 kraljev. Jesna polovica deloma uničena z oknom. Pokrajina ima obliko čisto ploskovito stilizirane praproti rdeče barve na belem ozadju. Sicer ozadje slike zgolj zeleno plavkasto. Obrobljena je s kozmatskim vzorcem, ki je samo s črtami izveden. Na desni sedi na tronu brez naslanjala Marija z neke vrste šilasto mandorlo za seboj. (ali hrbet trona) Obrnjena je pol v svojo desno. V naročju ji sedi v dolgo rdečo suknjo oblečeno dete s pasom, ki z desno blagoslavlja prvega kralja, ki mu nudi del keliha. Za Marijo je v nerazločni pozi Jožef z beloobrobljeno kučmo z rdečim vrhom. Za Marijo in sploh za to prvo sceno zelen belo obrobljen in zeleno po vrhu ornamentiran zastor. Pred Marijo zgoraj je zvezda. Od sledečega je prvi del po oknu uničen, vidi se samo del k Mariji obrnjene glave in dve golobra-di, ki imata pol črno pol zeleno obleko in kodraste lase. Desni drži levega za roko, levi tega nazaj in pije. Nato bel neosedlan konj, izza njega se vidi kodrasta glava z belim rogom, ki trobi, za njim, mlada ^{potarna} sivkast konj z drugim kraljem, ki nosi dar v desni z levo pa drži vajeti. Za njim dolgo-brad m, ož s črno kapo in divjačin na kolu čez ramo. Potem tretji kralj v zelenem plašču in zelenih hlačah, z desno nosi dar, z levo drži uzdo, za njim mlada be-la postava, ki z levo kaže naprej. Visoko dekorativno!

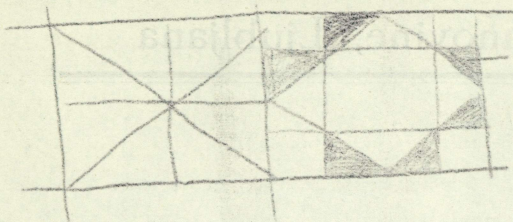
Slika Oljske gore ima na okviru letnico 1894(1494) drži se dobro.

Pravokotno, kvadratast prezbitერიj ima močen križnat svod z okroglim sklepnikom na konzolah. Ves je bil, poslikan. Na vsh. steni je dvodelno gotsko okno poznejša ^{18.} slikarija. Arhitektura zgodnje gotska. Nad oknom je ostanek Oznaneja. Angelj ima pavjo perut. Kolorit spominja na sv. Monor, posebno temno vijoličasta in zelena. Po njemu je na tej steni levo od okna prizor ko Miklavž z denarjem obdaruje 3 deklice v stolpu.

Na obeh stenah (sev. in južni) so bili apostoli pod arkadami. Nimbi vtisnjeni v omet. Na vsaki steni po 6. Dve glavi bržkone iz legende sv. Miklavža. Zelo dekorativen je obok interesantno stiliziranje simbolov evangelistov. Napisi še v uncialah, kar kaže na sr. 14. stol. Lepa je slikana Kristova glava na sklepniku s ~~stiliziranim ornamentom~~ vtisnjenim ornamentiranim nimbom. Celoma iz rastl. motivov, spominja še na romaniko. Čebra so marmorirana. Na prižnici 4 slike na desko. Čeva sv. Apolonija, zelo primitivna iz 16. stol. druge preproste, skoraj samouška roka. Dobro ostale tri, sv. Barbara in sv. Marija z detetom ima vtisnjeno brokatno zlato ozadje, pripadata pač ^{boljsem staremu oltarju} ~~boljši strani oltarja~~ Mogoče, da to spodaj ^{Kahor} ~~druga~~ druga sv. Barbara, Marija in prva Barbara sta od iste roke, okr. 1500. Druga nekoliko pozneje, okr. 1520.

Stele, LIV, 3.5.1935, str. 33-36.

Freske v ladji v spodnjem pasu 4 križi iz gotske dobe. Slikarija posnema krogo vičje. Na sev. steni zavzema nad zokliem vshodno polovico velika slika pohoda

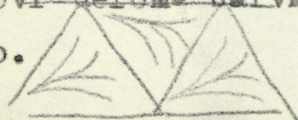

rdeče

Okrog pa med 2 rdečima in zelenima pasovo

ma vzorec.

Spodnji del slikarije tvori stilizirana pokrajina v obliki večnatih rastlin - čisto dekorativno. Nad tem na plavkastem ozadju sv. 3 kralji na konjih. Ob oknu je del uničen, vidi se samo glava in dva človeka, katerih eden piše in kaže s prstom nazaj. Nato 2 kralja na konjih z darili, vsak s svojim darilom v roki. Za drugim kraljem je bradat mož, ki nese čez ramo na palici žival podobno zajcu. Tehnika samo zelo stilizirana risba in konture izpolnjene z barvo. Postanek še 14. stol. Na enem mestu pred Marijo se vidi stilizirano drevo. Marija sedi na tronu, za njo močno ošpičena mandorla, za njo sedeč sv. Jožef. Spodaj stilizirane rastline, kot pri kraljih. V naročju drži dete. Imata dolge rokave do prstov, kakor je ital. moda koncem 14. stol. Isto vse druge žene tu. Trone so izredno visoke s 3 listi. Pred Marijo kleči prvi kralj, deloma uničen in podaja svoje darilo, Jezus balgoslavlja. Zgodnjegotski križni svod prezbiterija je ves opasan z ornamentiko. Na rebrih se menja jo marmorirane zelene in rdeče plasti, deljene z belim šivom. Na sklepniku Kr. obraz obdan z nimbo. V kapah simboli evangelistov z napisi imen. Pasovi deloma barvne široke lise, deloma trikot vsebujoč barve s stilizirano vejo.

ali pa:

Peruti angeljar, leva in orla posnemajo

barve perje. Sv. Anselm v zadnji kapi v

zadnji kapi sonce in luna. Slavolok je imel ornamentalen zobčast vzorec ob robu, spremljan po vešicah neke vrste slikanih plezalk(krabben) Na sev. steni je ob levem loku pod gotsko arhado dobro ohranjen apostol, bradat z nožem v roki. Nerodni prsti na nogah, cevaste gube, patronirane rozete na plašču in ozvezdice na karirani obleki. Od sosednjega uničenega po oknu je videti samo kos plašča in desna noga(apostola) Nad oknom sta ohranjeni dve glavi, ena belebradata - ostanek neke scene, mogoče iz življenja sv. Miklavža.

Za oltarjem ob oknu stiliziran stolp, notri glave 3 deklic in kos sv. Miklavža ki jim podaja denar(večinoma je po oknu uničeno) Nad oknom na obe strani razdeljeno Oznanenje Marijino. Od Marije je ohranjena samo glava. Angeljeva perut iz pavlih peres. Na drugi strani je naslikan križ v krogu. Na juž. steni je ohranjen deloma ornamentalen pas s podstavki streho in para nog, ostanek gležnjev apostolov. Nimbi vdelani.

Restavriral Sternem 1913, zelo dobro. Oltarji Grošelj, tudi zelo dobro. Slikarija ima značaj barve inkrustacije in je sicer brez pretenzij. Zelo bogati oltarji iz 1681 in 1685(str.) Veliki iste delavnice in časa. Muzicirajoči angelji.

V juž. kip(gotski) sv. Andreja, v onem ob sev. steni 4 gotski kipi. Dobro ohranjeni s prvotno polihromacijo.

Na prižnici 4 table z gotsko slikarijo M.božja in sv. Barbara na zlati podlagi Delo ene roke. Sv. Apolonia mnogo slabša, poznejša, že iz 16.stol. Oni dve še iz 15.stol.

Zelo dobra pa je druga sv. Barbara, ki ima plavo(sinje) ozadje in je zelo moč
na v barvah(rdeča, rumena in zelena) - ma fino glavo, karakter. frizuro za zač.
16.stol. Vsega torej 3 roke. Bržkone deli oltarja, ki so bili porabljeni za
prižnico.

Na juž. steni ledje zunan, blizu lope vidna 2 v omet vrezana kroga z zobci
nimba, nedvomno ostanek sv. Arištota.

Prezbiterij ravno zaključen. Zgodnje!!.

Stele, XXI, 28.7.1923, str. 45' - 49'

Slikarija v prezbiteriju.

Prostro sam je kvadratičen, 6 x 6 korakov. Geometrične konzole, križast obok
močna rebra, ki so ob straneh žlebasti in imajo ozek hrbet.

V vzh. strani je veliko dvodelno okno s krogovičjem, kipa je mlajše
kot slikarja, katero je deloma uničilo.

Slikarija je italj. označena in deloma sorodna sv. Janezu v Boh. in
Rečici. Značilna stilizacija ust, rok, dolgi zapestni rokavi, na
licih poudarjena rdečica. Ongela nad oknom v vzh.steni v zelenem in
lila tonu, temnordeča podšivka plašča in perutjo, ki ima pavje perje
spominja na sv. Mohorja na Doliču.

Cela vrsta grafitov. Eden na juž.steni pod apostoli ima letnico 141
ono dalje V ali podobno) a vsekakor med 1410 - 1420.

Nimbi so vtisnjeni v omet. Cikcaka st pas pod slikami je zarezan v malto.

Rebra po kvadrih marmorirana - tudi ital.znak.

Okvir slike treh kraljev na sev. steni je kosmatski. Na sklepniku je Kr.glava
naskikana v vtisnjeni avreoli. 4ste roke, kakor ostale slike. Dvodelna brada,
povdarjena modelacija in enako oblikovana usta.

Na vsh.steni za vel.oltarjem na desni je odkrit del posvetilnega križa

ki utegne biti starejši kakor ostala slikarija.

Stele, CXI, 8.6.1952, str. 51 - 51'.

Die k.k. Statthalterei hat eine Reihe von baulichen Herstellungen an der Filialkirche St. Nicolaus zu Koritno bei Čadram zum Schutze der in dieser Kirche befindlichen Frescen in Antrag gebracht. Diese Arbeiten bestehen in der Reconstruction des gothischen Fensters an der Ostseite, in der Sicherung der Wölbung oder dem Presbyterium, Erneuerung des Fensters an der Nordseite, Blechverschalung beim Anschluss des Thurmes an das Kirchendach und Herstellung dreier Holzzalousien in der Glockenstube.

Die C.C. befürwortet die Durchführung dieser Arbeiten und die Gewährung einer Staatssubvention im Gesamtkostenbetrage von 320k, da seitens der localen Factoren keine Beiträge zu gewärtigen sind.

MDZK: št.III,F,I.,1.1902, str.54: Sitzungsberichte. Ref. Rosner.

Das k.k. Ministerium f.K.u.U. gibt bekannt, dass an der Filialkirche S.Nicolai in Koritno bei Čadram die nothwendigsten baulichen Sicherungsarbeiten durchgeführt worden sind.

MDZK: št.III.F.3,1.1904: Sitzungsberichte, von Ref. Wächtler

Konservator Wist berichtet über die durchgeführte Untersuchung der Filialkirche S.Nicolaus in Koritno bei Tschadram(Mitt.1903,4) und empfiehlt die Durchführung von Arbeiten zur Sicherung des baulichen Bestandes der Kapelle und zur Blosslegung und Sicherung der Malereien in ihrem Innern. Die Z.K. erklärt sich mit den Vorschlägen im Principe einverstanden und beschliesst, sich wegen Aufbringung der erforderlichen Mittel zu verwenden.

MDZK:III.F.3,1904: Sitzungsberichte.

Die Z.K. bringt die bauliche Instandsetzung der Kirche sowie die Sicherung der Altäre, Statuen und der Bilder an der Kanzelbrüstung in Anregung.

MDZK: št.III.F.6,1.1907, str.282: Sitzungsberichte.

Das k.k. Ministerium f.K.u.U. genehmigt, dass das für die Restaurierung der Kirche nicht gedeckte Restfordernis von rund 4676 k in vier gleichen, auf die Jahre 1913 bis 1916 verteilten Raten auf die staatlichen Kunstkredite übernommen wird, doch sind die Arbeiten im steten Einvernehmen mit der Z.K. durchzuführen.

MDZK: št.III.F.11,1.1912, str. 288: Tätigkeitsbericht.

ST. Nicolai

Podružnica, posvečena sv. Miklavžu

Pravilno orientirana cerkev stoji v zaselku Koretno nad Oplotnico v n.v. 676 m.

Viri in literatura: A. Stegenšek: Konjiška dekanija, Maribor 1909., M. Zadnikar: Romanska arhitektura na Slovenskem, Ljubljana 1959.

Karakteristika: Cerkev sestavljajo: nizka pravokotna veža, enako široka višja pravokotna ladja, ožji in nižji pravokotni prezbitorij ter na jugu prizidan prizmatičen zvonik. Gradnja je kamenita, ometana. Strehe: veže slemenasta, ladje sedlasta, prezbitorija piramidasta z vrhom ob zvoniku; zvonika štiristrano piramidasta, vse škrljeve. Cerkev je rustikalna toda značilna kmečka stavba pohorskega tipa, sestavljena iz nanizanih prostornih gmot.

Zunanjščina: Cerkev je brez zidcev in nerazčlenjena. Veža je bila prvotno odprta, sedaj zazidana ter ima preprost pp vhod v južni in ppk portal prirezan na ajdovo zrno v severni steni. Portal je verjetno vzet iz južne ladjine stene ter je kasneje nameščen na sedanje mesto.

Južna ladjina stena ima dve pp okni s stopničastim ostensjem in pp port

s profilirano preklado. Severna ladjina stena ima v vzhodnem delu pozneje prebito pp okno. Severno prezbiterijsko okno je enako, vzhodno je zašiljen dvodelno, poznogotsko, s trilistnim krčgovitjem. Vsa okna so kasnejša, pač pa se na južni steni ladje vidi nad vzhodnim oknom sled ppk zaključka prvotnega romanskega okna. Tu je tudi opazno, da je bila cerkev enkrat v pozni gotiki podaljšana proti zahodu. V podaljšku je opazna sled zazidane okrogle line. Kakor se izpod ometa vidi, je gradnja ladje in prezbiterijske polmornice.

Zvonik, ki je poznogotski prizidek, ima nekaj talni zidec, a nobenega fabia. V zvonici ima zakristijo, ta pa proti vzhodu zašiljeno lino s počevnim ostentjem in železno vretenčasto mrežo. Vhod v zvonik je v prvem nadstropju z hodne stene. Do njega vodijo strme kamnite stopnice. Zvonove lane so: vzhodna široka ppk s posnetim robom, ponsredini ~~zahodna~~ predeljena. Južna zašiljena s posnetim robom, zahodna dvojna in zašiljena s posnetim robom, sever ppk s posnetim robom.

Notranjčina: Tlak je opečen. Pevska empore je lesena, s kasetirano ograjo. Ladje pokriva tabulat, sestavljen iz 16 x 9 kvadratnih kaset formata 80 x 80 cm. Kasete so patronirane. Na naravnem lesu je srebi ploskve okrogel ali pravokoten majhen, s šablono nanosen okras zvezdaste ali srčaste oblike v črni barvi. Okviri kaset so globoko profilirani ter imajo rdeče pobarvan v. Spredaj na oblogi je letnica 1632, ob strani pa napis: PRENOVLJEN L. 1912. Tabulat je dobro ohranjen. Slavolok ppk, obfastega stila. Nekoliko podolžen prezbiterijski pokriva križno rebrasti obok. Rebra so obojestransko konkatno posneta v ranogotskem profilu, vežejo se v okroglem sklepniku z ~~naslikanim~~ naslikanim volto santo, v kotih počivajo pa na geometričnih konsolah, piramidastih. Rebra potekajo v šilastih lokih in tudi svodna polja so v prerezu šilasta, kar kaže na znanja gotosko občutje. Vhod iz prezbiterijskega zvonice zakristije je zašiljen in posnet na ajdovo zrno. Zakristija ima opečna tla in banjasti obok. Na severni in južni steni ima naslikani konzoli grbovne oblike v rdeči barvi, ki nosita naslikani sodovnici z okroglo rozeto z

z gorečim srcem v temenu. Slikarija je še komaj opazna ter izrazito dekorativna. Vratnice zakristijskih vrat z leseno ključavnico, glavnega portala ter okovje in ključavnica južnega portala so še originalno pozno gotske. Veža pred ladjo je bila prvotno ca 1 m nižja ter je njena streha počivala 4 2 m visokih vogalnih slopih. V 18. stoletju so jo dvignili ter zaprli. Njena tla so phana. Glavni portal ladje je zašiljen, z žlebastim profilom in posnet na ajdovo zrno. Po sledovih fasadinega ometa se da sklepati, da je imela veža prvotno raven lesen strop, po njenem povišanju pa pa odprto ostrežje, kot je še danes.

Cerkveno notranjščino krasijo gotske freske iz 14. in 15. stoletja. Na severni ladjini steni je upodobljena Epifanija, ki je radi visoke dekorativnosti in postranskih, še nerazvitih motivov, za slovensko gradivo posebno pomembna. Na tej kompoziciji potujejo kralji po pokrajini, ki je podana stilizirano v obliki spodnji del slike preprezajočih vitičastih rastlin.

Marija sedi kot kraljica na desni na visokem tronu, dete sprejema dar starega kralja, ki se sklanja v poklek, za Marijo je Jožef pri nerazločnem poslu, na levo se vrste tri konji, zadnja dva z jezdecema, ki nočita dve v eni roki, z drugo pa držita vajeti. V ozadju pije eden spremljevalcev iz sodčka in kaže nazaj. Za njim eden trobi na rog, kar namiguje na lov, drugi pa kaže predse. Za drugim kraljem je bradat lovec z ustreljeno divjačino čez rame, z levico pa kaže naprej. Isto dela tudi drugi spremljevalec zadnjega kralja. Važna sestavina te slike so lovci, ki igrajo odselej vedno večjo vlogo. Način upodobitve je takzv. historični ter spada v prvo razvojno stopnjo tega ikonografskega motiva pri nas, ko je igrski tip sorenjen v konjeniškega ter se s tem kraljem polagoma pridružujejo lovci, služinčad it. Freska je iz sredine 14. stoletja.

Prezbiterijev obok krasijo freske običajne ikonografske simbolične sestave. Na sklepniku je volto santo, na kapah so simboli štirih evangelistov: Luke freske splošno koncar 14. stoletja, Matevža na vzhodni in Marka na južni kapi.

Prezbiterijeve stene krasijo freske, ki so le deloma ohranjene. Na zaključnici je zgoraj Oznanjenje, na vsaki strani okna pa Miklavž, ki osvobodi na smrt obsojenega. Sliki sta močno uničeni zaradi v pozni gotiki povčanega okna. Na stranskih stenah so apostoli, začeti s Petrom. Na južni steni so vidne samo noge apostolov, na severni Jernej z nožem in del tovariša. Tu je freske uničilo naknadno prebito okno. Freske so iz sredine 15. stoletja.

Stegenšek omenja sledove Krištofove freske formata 2,5 x 3,5m na južni ladjini steni, ki je ni več zaslediti.

Freske so bile odkrite pred prvo svetovno vojno ter strokovno restavrirane. Dela je vodila CDK.

Oprava: Glavni oltar ima prizmatično menzo, predelo s podstavki za stebre, nastavek z dvema paroma stebrov na vsaki strani ppk dolbine in ravnim ogredjem ter atiko z dvema pilastroma. V sredi atike je slika Conceptiae sine labo. DM stoji z dvanajstimi zvezdami okoli glave na polmeseču vrh kaže med Joahimom in Ano, nad njo pa se prikazuje sv. Duh in BO z razpetimi rokama med dvema angeloma. Marija izteguje desnico proti materi, z levico pa jemlje lilijo, katero ji penuja njen oče. Ob straneh stojita kippa dveh mašnikov, na ogredju pa sedijo štiri puti, eden s trobento, dva s činelami, zadnji pa z mandolino. Nad obhodnima lokoma stojita dva škofa, Blaž in Avguštin, v srednji dolbini je 1,2m visoki kip Miklavža. Napisa ni, pač pa je bil pred leti na hrbtni strani zaznamek: 1850 SANCTI NIKOLAUS RENOVATUM Tabernakelj je mlajši. Svečniki so pozno baročni. Za oltarjem je platneni antependij iz časa nastanka oltarja. Oltar je bogat primer zlatega oltarja ter iz ca 1682.

Stranska oltarja sta bila posvečena Roku in Sebastijanu, kakor kažeta njuna napisa, ki se glasita: RECTORE PAROCHIAE /FABIANO SEBASTIANO GLAVINICH/ -DE GLAMOTSCH- / ET VICARIO ANDREAS GOSTNIK HAEC/ ARA HONORI DIVI ERRECTA FV / MDCLXXXIV. Sebastijanov oltar ima samo mesto ROCHI napisano SEBASTIAN,

in letnico MDCLXXXV, oba oltarja kot Andri glavini, ki je bil
vrotno poročil

Janezu Krstniku, so se do leta 1765. nahajali v Čadramu. Oltarja imata prizmatično menzo, predelo s podstavkoma, nastavka z bogato izrezljanim parom stebrom na vsaki strani ppk dolbine in golčastim ravnim popolnim ogredjem ter atiko. Ob straneh so ušesa z vitičjem in fruktoni ter angeli z godali. V atiki obeh nastavkov sta reliefno upodobljeni dva svetnici, speči, Rozalija in neka mučenica, ob straneh so na ogredju angeli z godali. Osrednji kip levega oltarja predstavlja Katarino Aleksandrijsko, ki je lepo baročno delo 18. stoletja, osrednji kip desnega oltarja pa je 95 cm visoki Andrej, gotški kip iz konca 15. stoletja. Svetnik je oblečen v zeleno, na prsih speto in s daj zlato obrobjeno opravo ter nosi pozlačen in znotraj lunasto podlažek plašč. Ima dolge lase in dvodelno brado brez brk. Polihromacija je novejša. Obe plastiki sta bili naknadno vstavljeni v oltarja ter podloženi s prazno desko. Leseni rezljani svečniki so iz konca 17. stoletja. Oba oltarja, ki sta imela za časa Stegenška še platnena antependija z naslikanimi cvetličnimi motivi, sta bogata primera zlatih oltarjev iz konca 17. stoletja. Oltar ob severni ladjini steni je nekoliko starejši od preje popisanih ter je nastal ca 1.1660 in je tudi iz Čadrama. V njegovem nastavku so štirje gotški kipi. V atiki je Magdalena z razpetimi lasmi in turbanom na glavi, drži v levici posodo za maziljenje, z desnico pa elegantno dviga plašč. Ob straneh stojita manjša kipa Elizabete Turingijske in Apolonije. Obe so visoko prepesani, z nekakim korzetom, Elizabeta ima avbo s cendalon, Apolonija pa krono. Poleg Elizabete stoji majhen berač, kateremu svetnica daje štručko, medtem ko v levici drži krožnik s sadjem in grozdom. Vse svetnice imajo temno pobarvane obleke in pozlačene plašče. Vsa ta slikarija je recentna. V osrednji dolbini je kip sv. Miklavža, visok 97 cm. Široki obraz, lopataste gube ter zavahček obleke nad čevlji kažejo na pozen nastanek. Vsi omenjeni gotški kipi so iz konca 15. in začetka 16. stoletja. Na oltarju menzi stoji kip Janeza Krstnika, ki je kvalitetno delo iz druge polovice 17. stoletja.

Karakteristični za ta kip so svetnikovi navzgor zasukani nižni palci. Kip je verjetno iz glavnega oltarja, ki je bil prvotno posvečen Janezu Krstniku.

Prižhnica stoji na preprostem lesenem stebrišču ter je zbita iz navadnih desk. Njena glavna zanimivost so štiri slike, ki so pribite na 5/8 ograjo in predstavljajo MB z otrokom, Barbaro s stolpom v roki, Barbaro s kelihom v roki in Apolonijo. Apolonija je okoren izdelek 16. stoletja in umetnostno zgodovinsko nepomembna. Od ostalih izpadata MB in Barbara s stolpom skupaj kot izdelek iste roke in ostanek istega krilnega oltarja. Slikani s tempera na desko enako, z rastlinskim vzorcem prepreženo zlato ozadje. Visoki sta cca 90 in široki ca 50 cm. Verjetno je, da sta predstavljali prvotno polni postavi in da sta sedaj odrezani. Slogovno pripadata neznani štajerski lokalni delavnici ter ju označuje rusticiran nizozemski vpliv. Nastali sta v drugi polovici 15. stoletja. Tretja slika je slikana na desko na barvno ozadje in je verjetno spodaj nekoliko odrezana. Visoka je ca 90, široka ca 40 cm. Predstavlja stoječo Barbaro s krono na glavi. Po svojem slogu je precej mlajša od prejšnjih dveh slik in je verjetno produkt kake lokalne štajerske delavnice iz decenija 1520-1530. Za sliko je značilen realističen tip obraza.

Pri glavnem vходу leži v ladji na tleh kamenito korito, veliko 120 x 58 cm, ki je bilo nekoč vzdano v steno kot shramba za blagošlovljeno vodo.

Na straneh se poznajo dolbine, kjer je bil pritrjen pokrov.

Oprema: Na severni ladjini steni visi slika, ki je delana v temperi na desko, je pp oblike ter brez okvira 133,5 x 85,5 cm formata. Okvir je širok 6 cm, je prvoten poznogotski z letnico 1495, nad katero je že na sliki grb konjiškega nadžupnika Valentina Fabrija (naklo s kladivom), naročnika slike. Na hrbtni strani deske sta grba Janeza Krstnika Contija de Camisano in njegove žene Zofije pl. Voitsach iz prve polovice 17. stoletja. Opis slike:

Grog, leta 1455 pa in Trog. Stavba sama je ~~raznomenjska~~ poznoromanska, toda že z gotskim občutjem ter jo je datirati proti koncu 13. stoletja. Obsegala je nekoliko krajšo ladjo in pravokoten prezbitorij. V 15. stoletju so prizidali zvonik, nekoliko podaljšali ladjo, postavili odprto vežo, razširili vzhodno okno ter vstavili južni portal, ki se sedaj nahaja v severni vežini steni. Po uničenih freskah na vzhodni prezbitorijevi steni, ki so izl. polovice 15. stoletja, smemo sklepati, da so se predelave in dozidave izvršile v drugi polovici tega stoletja. Leta 1632 so vdolali sedanjo ladjin tabul medtem ko od nekdanje cerkvene oprave ni ničesar ohranjenega, razen morda nekaterih gotških kipov. Sedanja oprava iz 17. stoletja je namreč v celoti iz Čadrama. V 18. stoletju so zaprli vežo, predelali okna ter mogoče šele takrat prebili obe severni okni ladje in prezbitorij. Taktar so predelali tudi prvotni šilasti slatolok. Cerkev je bila strokovno, toda le deloma obnovljena v letih med prvo svetovno vojno.

Okolica:

Konservatorske opombe: Cerkev je sicer vzdrževana, vendar je nujno pregledati stanje starih streh in ji posvetiti večkratne strokovne preglede.

Registerske opombe: Dosedanje vzdrževanje objekta se je krilo iz imenitnih kovih stroškov:

Ostalo:

Opombe:

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1959.

"....V sakristii čadramske podružnice sv. Miklavža je rimsk kamen, na katerem še se lahko berete imeni: INGLIVS ASSEDOMARI. Takošnih imen nik še nisem bral na štajerskih rimskih kamnih. Ali ste keltiške ali ~~svk~~ slovenske?....."

Novičar iz avstrijskih krajev. Iz okolice Konjiške na Štajerskem

/Mir/F. Pohorščak — Novica 22. april 1857. L. XV, list 32, str. 128.

Na juž.zunanjščini ladje na zap.delu popolnoma izmita slika sv. Krištofa pokrivajoča vso višino stene. Na vrhu v sredi se vidi s šestilom v omet zarisan polen krog, ki ima na notranji strani radialne izrezke in nimb.

Desno od tega nekoliko višje je drug manjši podoben krog nimb Jezusov.

V sredini ploskve v spodnji polovici je pravtako v omet zarezan središčno zavozljan širok pas. Vse drugo izprano. Ni sledu barve. Iz vsega se da sklepati, da je figura čisto frontalna.

Stele, XXIA, 1963, 36

Kvadratičen prezbiterij. Zunaj brez podzidka. Veliko dvodelno okno v vzh. steni, kasneje vdelano in sicer ko so že obstajale slikarije nastenah.

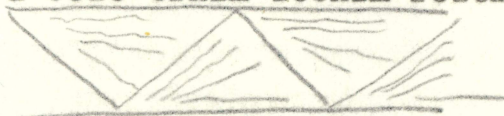
Prekrit je s kupolnatim križnim obokom, rebra imajo obojestranski žlebast profil. Povezuje jih okrogel sklepnik (gladek). Na vzh. steni levo od okna sv. Miklavž obdaruje device, desni del z Miklavžem uničen po oknu.

Nad oknom v spodnjem delu, delno uničeno Oznanenje. Levo Angel z pavjimi peresi v perutih, desno delno uničena Marija.

Rebra so pokrita z marmoracijo, menjaje sivo-rzdeče svetloplavo in rumeno. Na sklepniku Kr. glava s sladkimi usti in dvodelno brado.

Na oboku simboli evangelistov vsak v svoji poli, obdani od širokih večbarvnih obrobij, ločenimi od reber z belo-črnim zobnim rezom, drugod pa s trikotnički in nizom, kjer

se menjavajo svetlo-sinje, rdeče in rumene stilizirane vejice

Nad pritličjem zaključuje slikarijo zelo širok belo črn zobčast niz.

Med grafiti ima eden na južst ni letnico M.CCCC^OX

Desno od okna v vzh.steni je izpod ometa s slikarijo odkrit zeleno-lila-rudeče barvan posvetilni križ, ki kaže na to, da cerkev ni bila takoj pogotificirani poslikana.

Na obeh sporednih severni in južni steni so bili pod arkadami stoječi apostoli. Ohranjen samo eden na sev. steni. Na južni se vidijo samo noge. Izgleda, da jih je bilo na vsaki steni po šest.

Ob Matevžu na oboku sta spodaj v oglih sonce in luna. Slavolok je spremljal širok, črno - bel zobčast niz, ki ga spremlja pri dnu rudeča debelo listna rastlina, naprej pa so od njega kot "krabbe" izhajale praprotaste vejice. Grbi apostolov vrisani s šestilom in vtisnjenimi nimbi -isto kot pri Krištofu zunaj.

Slika Treh kraljev na sev. steni kaže. V pokrajini s praprotno goščo spodjezdijo brez označbe ozadja kralji. Barve večji del odpadle, ohranjenaje svetlosiva, roza, rujava, črna. V desnem oglu šilastohrbten sedež z MB z visoko krono, oblečena v rudečkasto suknjo in prepasano. Dete sedi na njenem desnem kolenu in blagoslavlja starega kralja, ki kleče daruje keliast dar. Za vso to skupino je razpet zelenkast beloobrobljen zastor. Za Marijo sedi Jožef z visoko kučmo, velika bela zvezda. Okno je uničilo del slikarije do belega razsedlanega konja, izza njega se prikazujejo 4 spremljevalci: desni mlad kodrast, po črno pol svetlosinje prilagajoče se oblečen, sega k levemu sosеду prav tako polčrn in polsinj oblečenem sosеду, ki pije iz

čutara.

Za njim levo se prikazuje bel kodrolašček, ki trobi na rog in za njim še eden, ki sega z roko proti njegovi glavi. Sledi sivkast belo marogast konj z drugim kraljem z visoko Mariji podobno kruno in darom v obliki slabekega ciborija. Za njim bradač s črno kučmo, ki nosi na palici čez ramo zajca. Sledi tretji konj s svetlosinje oblečenim kraljem z visoko korno z darom podobnim drugemu, za njim svetel paž, ki kaže navzgor. Vso slikarijo opasuje zgoraj na desni in levi kosmatsko mavrični vzorec. Gobelin.

Prižnica: v balustradi 4 ~~evangelisti~~ gotske table, raznih rok. Njapreprostejša je sv. Apolonija s kleščami, zelo skicno slikana in verjetno najmlajša. Iste roke sta sv. Barbara in Marija z detetom (golim). ~~Maxi~~ na levi, ki imata obe zlato gravirana ozadja.

Druga sv. Barbara je od druge roke, nima zlatega ozadja in je po obdelavi obraza najbolj realistična.

Kasetiran lesen, raven strop, v vsakem polju črn mrežasto patroniran vzorec, v obrobnihi poljih okrogli, v ostalih večinoma pravokotni. Nad slavo volokom je letnica 1632.

Marija v sliki treh kraljev ima širok pravokoten vratni izrez. Jezus ima dolge prilagajoče rokave, ki pokrivajo deloma zapestja kakor v spodnji plasti v Selu pri Prekmurju.